

Seat No. : _____

DB-116

December-2020

M.A., Sem.-III

**502 : Sanskrit
વેદ (નિયતાંશ)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ - 1

નીચેના પ્રશ્નન ઉત્તર આપો : (કોઈપણ ત્રણ)

1. પ્રાકૃતિક દેવ તરીકે ઈન્દ્રનાં સ્વરુપને સ્પષ્ટ કરો. 14
2. ઋગ્વેદ 1.95ને આધારે “અગ્નિ” દેવતાનું સ્વરુપ સમજાવો. 14
3. વિષ્ણુ દેવતા માટે પ્રયુક્ત વિશેષણો સવિસ્તાર સમજાવો. 14
4. સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ વિષયક ઋગ્વેદનાં વિચારો જણાવો. 14
5. ઉદાત્ત સ્વરનો પરિચય કરાવો. 14
6. વૈદિક હેત્વર્થ કૃદન્ત વિશે નોંધ લખો. 14
7. સ્વરિત સ્વરનો પરિચય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
8. સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતીનાં ભાષ્યને આધારે અગ્નિ દેવતા વિષયક અર્થઘટન સમજાવો. 14

વિભાગ-2

9. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે આઠ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 8
- (1) વર્ણધ્વનિ કોને કહે છે ?
- (2) વર્ણના પ્રકાર કેટલા છે ? કયા-કયા ?
- (3) સ્વરશાસ્ત્ર અનુસાર વર્ણના ધર્મો કયા છે ?
- (4) યો અન્તરિક્ષં વિભ્રમે વરીયો । આ કથન કયા ઋષિનું છે ?
- (5) “અપાં નેતા” કયા દેવતા માટેનું વિશેષણ છે ?
- (6) વરુણની સ્તુતિ કરનાર ઋષિનું નામ શું છે ?
- (7) વિષ્ણુ કયા લોકના દેવતા છે ?
- (8) વેદ શબ્દનો અર્થ લખો.
- (9) ઋગ્વેદના પ્રધાન ઋષિ કોણ છે ?
- (10) નાસદીયસૂક્તમાં કુલ કેટલા મન્ત્રો છે ?
- (11) રોદસી પદ ઓળખાવો.
- (12) જનાસઃ પદને સમજાવો.
- (13) વરુણની સ્તુતિ કોણે કરી છે ?
- (14) ઋગ્વેદમાં કુલ કેટલાં મંડળ છે ?

DB-116